

EBA/GL/2017/03

11/07/2017

Galīgās pamatnostādnes

par konvertācijas koeficientu parāda konvertācijai pašu kapitālā,
veicot iekšēju rekapitalizāciju

1. Atbilstības un ziņošanas prasības

Pamatnostādņu statuss

1. Šis dokuments ietver pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1093/2010 16. pantu¹. Kompetentajām iestādēm un finanšu iestādēm saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu jā dara viss iespējama, lai ievērotu šīs pamatnostādnes.
2. Pamatnostādnēs izklāstīts EBI skatījums uz atbilstošām uzraudzības praksēm Eiropas Finanšu uzraudzības sistēmā jeb par to, kā konkrētā jomā jāpiemēro Savienības tiesību akti. Kompetentajām iestādēm, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4.panta 2.punktā, uz kurām attiecas šīs pamatnostādnes, tās būtu jāievēro, iekļaujot tās attiecīgi savā praksē (piemēram, veicot grozījumus savā tiesiskajā regulējumā vai uzraudzības procesos), tostarp gadījumos, ja pamatnostādnes ir paredzētas, galvenokārt, iestādēm.

Ziņošanas prasības

3. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm līdz 11/09/2017 jāpaziņo EBI, vai tās ievēro vai paredz ievērot šīs pamatnostādnes, vai jānorāda to neievērošanas iemesli. Ja šajā termiņā nebūs saņemts šāds paziņojums, EBI uzskatīs, ka kompetentās iestādes šos ieteikumus neievēro. Paziņojumi jāiesniedz, nosūtot EBI tīmekļa vietnē pieejamo veidlapu uz e-pasta adresi compliance@eba.europa.eu ar norādi „EBI/GL/2017/03”. Paziņojumus nosūta personas, kas ir pilnvarotas kompetento iestāžu vārdā ziņot par prasību izpildi. Par jebkurām izmaiņām atbilstības statusā arī ir jāziņo EBI.
4. Paziņojumus publicēs EBI tīmekļa vietnē saskaņā ar 16. panta 3. punktu.

¹ Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), tiek grozīts Lēmums Nr. 716/2009/EK un atcelts Komisijas Lēmums 2009/78/EK (OV L331, 15.12.2010., 12.lpp).

I sadaļa. Priekšmets, darbības joma un definīcijas

1. Priekšmets

- 1.1. Ar šīm pamatnostādņēm, kas izstrādātas saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES (BAND) 50. panta 4. punktu, reglamentē konvertācijas koeficientu noteikšanu parādu konvertācijai pašu kapitālā, veicot iekšēju rekapitalizāciju. Tās attiecas arī uz attiecīgo kapitāla instrumentu konvertāciju, konstatējot, ka iestāde nav dzīvotspējīga, jo ar 60. panta 3. punkta d) apakšpunktu paredz, ka atbilstība 50. pantam, tostarp EBI pamatnostādņēm, ir attiecīgo kapitāla instrumentu konvertācijas priekšnoteikums.
- 1.2. Ar Direktīvas 50. panta 1. punktu paredz, ka noregulējuma iestādes, piemērojot iekšējās rekapitalizācijas instrumentu, dažādām kapitāla instrumentu un saistību kategorijām var piemērot dažādus konvertācijas koeficientus. Ja tās šādi rīkojas, tas jādara saskaņā ar: i) principu, ka konvertācijas koeficients ietver atbilstošu kompensāciju skartajam kreditoram par jebkādiem zaudējumiem, kas radušies norakstīšanas vai konvertācijas pilnvaru īstenošanas dēļ (50. panta 2. punkts), un ii) principu, ka konvertācijas koeficients, kuru piemēro saistībām, ko atbilstoši piemērojamām maksātnespējas tiesībām uzskata par augstākas kārtas saistībām, ir lielāks nekā tas, kuru piemēro pakārtotajām saistībām (50. panta 3. punkts).
- 1.3. Direktīvas 50. panta 4. punktā paredz, ka šajās pamatnostādņēs jo īpaši norāda, kā skartajiem kreditoriem var nodrošināt pienācīgu kompensāciju, izmantojot konvertācijas koeficientu, kā arī salīdzināmos konvertācijas koeficientus, ko saskaņā ar piemērojamajiem maksātnespējas tiesību aktiem var piemērot, lai atspoguļotu pirmās kārtas saistību prioritāro raksturu.
- 1.4. BAND neuzdod noregulējuma iestādēm pienākumu noteikt dažādus konvertācijas koeficientus, un tās var izvēlēties, piemērojot iekšējās rekapitalizācijas instrumentu vai pilnvaras norakstīt vai konvertēt kapitāla instrumentus, konvertēt katru instrumentu vai saistību par pašu kapitālu, izmantojot vienu un to pašu koeficientu, ar nosacījumu, ka tiek sasniegti noregulējuma mērķi un ievērota 48. pantā noteiktā norakstīšanas un konvertācijas secība, 34. panta noregulējuma principi, tiesības uz īpašumu saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un iekšējās rekapitalizācijas instrumenta gadījumā — aizsargpasākums “neviens kreditors necieš lielākus zaudējumus”, kas paredzēts 75. pantā. Šajās pamatnostādņēs sniedz norādījumus par konvertācijas koeficientu noteikšanu, ņemot vērā minētos faktoros.
- 1.5. Ar šīm pamatnostādņēm paredz noteikt dažādus konvertācijas koeficientus instrumentu kategorijām, kuru pakāpe attiecīgajā valsts maksātnespējas kreditoru hierarhijā atšķiras tiesību aktā vai līgumā noteiktu iemeslu dēļ. Tajās neparedz nekādu atšķirīgu konvertācijas koeficientu noteikšanu instrumentu kategorijām, kas atšķiras, piemēram, pēc reglamentācijas vai grāmatvedības uzskaites režīma, nevis pēc pakāpes attiecīgajā valsts maksātnespējas kreditoru hierarhijā.

2. Darbības joma un piemērošanas līmenis

- 1.6. Šīs pamatnostādnes ir paredzētas noregulējuma iestādēm, kas piešķir kompensācijas kreditoriem ar atšķirīgiem konvertācijas koeficientiem, vienlaikus piemērojot iekšējās rekapitalizācijas instrumentu iestādei, vienībai, kas minēta BAND 1. panta 1. punkta b), c) vai d) apakšpunktā, vai prasījumiem vai parāda instrumentiem, kas pārvesti pagaidu iestādei, vai saskaņā ar uzņēmuma pārdošanas instrumentu vai aktīvu nodalīšanas instrumentu un izmantojot iespēju noteikt dažādus konvertācijas koeficientus. Tās attiecas arī uz noregulējuma iestādēm, kas piemēro attiecīgo kapitāla instrumentu norakstīšanas vai konvertācijas pilnvaras, konstatējot, ka iestāde nav dzīvotspējīga. Pamatnostādņu pamatā ir 60. panta 3. punkta d) apakšpunkts, kas paredz, ka šādus instrumentus var konvertēt tikai tad, ja konvertācijas likme, kas nosaka pirmā līmeņa pamata kapitāla instrumentu skaitu, kuri tiek sniegti attiecībā uz katru attiecīgo kapitāla instrumentu, atbilst 50. pantā noteiktajiem principiem un šīm pamatnostādnēm.

II sadaļa. Pamatnostādnes par konvertācijas koeficientu parādu konvertācijai pašu kapitālā

Pamatprincipi

- 1.7. Turpmāk noteiktie pamatprincipi tieši attiecas uz BAND prasībām un nepaplašina minētajā direktīvā noteiktos noregulējuma principus vai aizsargpasākumus. To mērķis ir precizēt, kā noregulējuma iestādes, ņemot vērā šos principus un aizsargpasākumus, var nodrošināt pienācīgu kreditoru kompensēšanas iespēju, izmantojot atšķirīgus konvertācijas koeficientus.
- 1.8. **1. pamatprincips — “neviens kreditors nav sliktākā situācijā”** Noregulējuma iestādēm, nosakot konvertācijas koeficientus, jātiecas nodrošināt, ka ne pret vienu kreditoru vai akcionāru neizturas sliktāk kā gadījumā, ja uzņēmums būtu pakļauts valsts maksātnespējas procedūrām brīdī, kad tiek pieņemts lēmums sākt noregulējumu. Novērtējot paredzamo faktisko režīmu, par pamatu tam jābūt vērtējumam saskaņā ar BAND 36. panta 4. punkta b)–g) apakšpunktu. Novērtējot paredzamo režīmu maksātnespējas situācijā, par pamatu tam jābūt aplēsei par režīmu, kāds būtu paredzams katrai akcionāru un kreditoru kategorijai, ja uzņēmumu likvidētu parastā maksātnespējas procesā, kā paredzēts BAND 36. panta 8. punktā.
- 1.9. Nosakot konvertācijas koeficientus, kad izmanto iekšējās rekapitalizācijas instrumentu vai attiecīgo kapitāla instrumentu norakstīšanas vai konvertācijas pilnvaras, noregulējuma iestādēm arī jānovērtē, vai pienācīgi tiek ņemtas vērā tiesības uz īpašumu saskaņā ar ES Pamattiesību hartu.

- 1.10. **2. pamatprincips — kreditoru hierarhija** Sasniedzot 1. pamatprincipa mērķus, noregulējuma iestādēm jānosaka atšķirīgi konvertācijas koeficienti tikai tādēļ, lai sasniegtu noregulējuma mērķus vai ievērotu citus BAND 34. pantā noteiktos principus. Nosakot konvertācijas koeficientus, noregulējuma iestādēm jo īpaši jātiecas nodrošināt, ka:
- a. noregulējamās iestādes akcionāri sedz pirmos zaudējumus;
 - b. izņemot gadījumus, kad BAND nepārprotami paredz citādi, noregulējamās iestādes kreditori sedz zaudējumus pēc akcionāriem un tādā prioritārā secībā, kāda viņu prasījumiem būtu parastā maksātnespējas procesā, un
 - c. vienas un tās pašas kategorijas kreditoriem piemēro vienlīdzīgu režīmu.
- 1.11. Nosakot konvertācijas koeficientus, ja piemēro attiecīgo kapitāla instrumentu norakstīšanas vai konvertācijas pilnvaras, kas paredzētas BAND 59. pantā, iestādēm arī jānodrošina, ka akcionāri sedz pirmos zaudējumus, kreditori sedz zaudējumus saskaņā ar viņu prasījumu prioritāro secību parastā maksātnespējas procesā un vienas un tās pašas kategorijas kreditoriem piemēro vienlīdzīgu režīmu, ja vien tas nav pretrunā ar nepieciešamību ņemt vērā tiesības uz īpašumu, kas paredzētas ES Pamattiesību hartā.
- 1.12. Turpmāk ir sniegtas pamatnostādnes par to, kā noregulējuma iestādēm šie pamatprincipi jāpiemēro.

Vērtēšana

- 1.13. Pirms tiek piemērots iekšējās rekapitalizācijas instruments vai kapitāla instrumentu norakstīšanas vai konvertācijas pilnvaras, konstatējot, ka iestāde nav dzīvotspējīga, jāveic iestādes aktīvu un pasīvu vērtējums saskaņā ar BAND 36. panta 4. punkta b)–g) apakšpunktu. Tā ietvaros jāveic taisnīgs, piesardzīgs un reāls uzņēmuma aktīvu un pasīvu vērtējums.
- 1.14. Minētā vērtējuma mērķis ir informēt par daudziem lēmumiem, kas jāpieņem noregulējuma iestādei, tostarp par akciju vai citu īpašumtiesību instrumentu anulēšanas vai turētāju struktūras maiņas pakāpi un to zaudējumu apmēru, kas jāatzīst noregulējuma brīdī. Vērtējumā jāiekļauj aplēses par to jauno akciju pašu kapitāla vērtību pēc konvertācijas, kas pārvestas vai emitētas kā atlīdzība konvertēto instrumentu turētājiem.
- 1.15. BAND 36. panta 8. punktā arī paredz, ka vērtējumā jāiekļauj aplēses par režīmu, kāds būtu paredzams katrai akcionāru un kreditoru kategorijai, ja uzņēmumu likvidētu parastā maksātnespējas procesā. Saskaņā ar 74. panta 2. punktu jāveic arī neatkarīgs *ex post* vērtējums, lai noteiktu, vai akcionāriem un kreditoriem faktiski piemērotais režīms saistībā ar iekšējās rekapitalizācijas instrumenta piemērošanu bijis sliktāks par to, kādu viņi iegūtu, ja uzņēmumam piemērotu parasto maksātnespējas procedūru (*ex post* vērtējumu).

1. pamatprincipa piemērošana — nodrošināt, lai neviens kreditors vai akcionārs nebūtu sliktākā situācijā kā maksātnespējas procesā

- 1.16. **Piemērojot iekšējās rekapitalizācijas instrumentu, iestādēm jānosaka tādi konvertācijas koeficienti, lai katram akcionāram vai kreditoram viņa apvienotā pašu kapitāla un parāda prasījumu paredzamais apmērs pēc noregulējuma pilnvaru piemērošanas saskaņā ar vērtējumu, kas veikts atbilstoši BAND 36. panta 4. punkta b)–g) apakšpunktam, būtu vienāds vai lielāks par paredzamo apmēru, ko viņi iegūtu, ja iestādei piemērotu parasto maksātnespējas procedūru saskaņā ar aplēsēm, kas iegūtas atbilstoši BAND 36. panta 8. punktam.**
- 1.17. **Neatkarīgi no iekšējās rekapitalizācijas instrumenta vai jebkura cita noregulējuma instrumenta izmantošanas norakstīšanas vai konvertācijas pilnvaras, kas minētas BAND 59. pantā, var tikt piemērotas patstāvīgi.. Šādā gadījumā, ja iestādes vēlas izmantot dažādus konvertācijas koeficientus, tām šie konvertācijas koeficienti jānosaka tā, lai katram akcionāram vai kreditoram paredzamais faktiskais režīms (nosakot to pēc apmēra, ko veido viņa apvienotie pašu kapitāla un parāda prasījumi pēc noregulējuma pilnvaru piemērošanas saskaņā ar vērtējumu, kas veikts atbilstoši BAND 36. panta 4. punkta b)–g) apakšpunktam) būtu vienāds vai lielāks par paredzamo apmēru, ko viņi iegūtu, ja iestādei piemērotu parasto maksātnespējas procedūru saskaņā ar aplēsēm, kas iegūtas atbilstoši BAND 36. panta 8. punktam, tādā mērā, kāds nepieciešams, lai varētu izmantot pamattiesības uz īpašumu.**
- 1.18. Ja kreditora prasījumi tiek pilnībā norakstīti, viņu prasījumiem vairs nav nekādas vērtības. Ja saistības vai citi instrumenti tiek konvertēti par pašu kapitālu, pašu kapitāla prasījumam var būt lielāka, mazāka vai tāda pati vērtība kā sākotnēji konvertētajam parāda prasījumam. Minētā pašu kapitāla prasījuma vērtība jāiekļauj novērtējumā par faktisko režīmu, ko iegūst kreditors.
- 1.19. Ja ir paredzams, ka kopējā aplēstā pašu kapitāla vērtība, ko skartie kreditori iegūst pēc norakstīšanas un konvertācijas, ir lielāka par kopsummu, ko veido norakstītie vai par pašu kapitālu konvertētie parāda prasījumi, 1. pamatprincipu var atzīt par ievērotu, nepiemērojot dažādus konvertācijas koeficientus.
- 1.20. Ja kopējā paredzamā pašu kapitāla vērtība, ko skartie kreditori iegūst pēc norakstīšanas un konvertācijas, ir mazāka par kopsummu, ko veido norakstītie vai par pašu kapitālu konvertētie parāda prasījumi, var būt nepieciešami atšķirīgi konvertācijas koeficienti.
- 1.21. Ja ir nepieciešams noteikt dažādus konvertācijas koeficientus, lai nepieļautu kreditoru nonākšanu sliktākā situācijā kā viņi atrastos maksātnespējas procesā vai aizsargātu pamattiesības uz īpašumu, vai sasniegtu citus noregulējuma mērķus, konvertācijas koeficienti jānosaka tā, lai nebūtu iespējams, ka augstāka līmeņa kreditori nonāk sliktākā situācijā nekā viņi atrastos maksātnespējas procesā, vai lai pamattiesības uz īpašumu būtu aizsargātas. Noregulējuma iestādes nedrīkst noteikt atšķirīgus konvertācijas koeficientus,

kuri pārvestu augstāka līmeņa kreditoriem lielāku vērtību nekā nepieciešams 2. pamatprincipa ievērošanai, nepieļautu augstāka līmeņa kreditoru nonākšanu sliktākā situācijā kā viņi atrastos maksātnespējas procesā, aizsargātu pamattiesības uz īpašumu vai sasniegtu citus noregulējuma mērķus.

- 1.22. Tādējādi attiecībā uz jebkuru kreditoru, kura prasījums tiek pilnībā konvertēts par pašu kapitālu, iegūtā pašu kapitāla paredzamajam apmēram jābūt *vismaz* tikpat lielam kā maksātnespējas procesā paredzamai atgūtajai summai.
- 1.23. Tādējādi attiecībā uz jebkuru kreditoru, kura prasījums tikai daļēji tiek konvertēts par pašu kapitālu, iegūtā pašu kapitāla paredzamajam apmēram jābūt *vismaz* tikpat lielam kā maksātnespējas procesā paredzamai atgūtajai summai, atskaitot no tās atlikušā parāda prasījuma paredzamo apmēru.

2. pamatprincipa piemērošana — ievērot citus 34. pantā noteiktos noregulējuma principus

- 1.24. **Iestādēm jānosaka konvertācijas koeficienti tā, lai pēc iespējas saprātīgi, ievērojot arī kreditoru aizsargpasākumus un pamattiesības uz īpašumu, nodrošinātu, ka pilnībā tiek ņemta vērā kreditoru hierarhija. Tas nozīmē, ka, ja ir paredzams, ka attiecīgā kreditoru kategorija sedz zaudējumus — proti, ja atlikušā parāda un pašu kapitāla prasījumu kopējā vērtība pēc noregulējuma pilnvaru piemērošanas saskaņā ar vērtējumu, kas veikts atbilstoši BAND 36. panta 4. punkta b)–g) apakšpunktam, ir mazāka par minētās kategorijas prasījumu vērtību pirms noregulēšanas — noregulējuma iestādei jānosaka konvertācijas koeficients, kas vienāds ar nulli vai ir tuvu tai, attiecībā uz visām zemāka līmeņa saistību un instrumentu kategorijām.**
- 1.25. Tas nozīmē, ka akcionāri sedz pirmos zaudējumus. Jebkura vērtība, kas noregulējumā tiek saglabāta, vispirms tiek piesaistīta augstāka līmeņa kreditoru un tiem subordinēto kreditoru prasījumiem. Atšķirīgo konvertācijas koeficientu mērķis kā tāds ir nodrošināt, ka kreditori sedz zaudējumus pēc akcionāriem saskaņā ar prasījumu prioritāro secību maksātnespējas procesā. Tomēr konvertācijas koeficientus var noteikt tā, lai dotu iespēju sākotnējiem akcionāriem (un akcionāriem, kuru prasījumus radīja attiecīgo kapitāla instrumentu konvertācija, konstatējot, ka iestāde nav dzīvotspējīga) saglabāt dažus prasījumus ar pozitīvu vērtību vai lai nodrošinātu iespēju divām vai vairākām kreditoru kategorijām noteiktā proporcijā kopīgi izmantot pašu kapitālu. Akcionāri varētu paturēt noteiktu pozitīvu vērtību, ja nav nepieciešams norakstīt nevienu kreditoru, t. i., ja iekšējai rekapitalizācijai ir vajadzīga tikai konvertācija.
- 1.26. Pašu kapitālu noteiktā proporcijā var kopīgi izmantot divas vai vairākas kreditoru kategorijas, ja viena kreditoru kategoriju pilnībā konvertē par pašu kapitālu, bet joprojām ir nepieciešama lielāka konvertācija un augstāka līmeņa kreditoru kategorijas daļēja vai pilnīga konvertācija nav radījusi zaudējumus (t. i., augstāka līmeņa kreditori iegūst visu parāda un pašu kapitāla prasījumu vērtības summu, kas ir vismaz vienāda ar sākotnējā parāda prasījuma vērtību).

Nobeiguma noteikumi

- 1.27. **Noregulējuma iestādēm jāpiemēro dažādi konvertācijas koeficienti tikai tad, ja ir nepieciešams ievērot iepriekš minētos pamatprincipus.** Ja nav lielu bažu par to, kā aizsargāt kreditoru aizsargpasākumus vai pamattiesības uz īpašumu, un noregulējuma iestādes ir pārliecinātas, ka vienu un to pašu konvertācijas koeficientu piemērošana atbilstu 34. panta principiem un sasniegtu noregulējuma mērķus, nav nekādas vajadzības noteikt dažādus konvertācijas koeficientus.
- 1.28. **Piemērojot dažādus konvertācijas koeficientus, iestādēm jānosaka šie konvertācijas koeficienti tā, lai rastos pamatota pārliecība par to, ka zemāka līmeņa kreditori vai akcionāri nenonāks sliktākā situācijā kā maksātnespējas procesā (iekšējās rekapitalizācijas gadījumā) un viņu pamattiesības uz īpašumu būs aizsargātas.** Tas nozīmē, ka konvertācijas koeficienti augstāka līmeņa kreditoriem nedrīkst būt nesamērīgi lieli. Nesamērīgs ieguvums rastos, ja būtu paredzams, ka šādi kreditori pieprasa ievērojami lielāku apmēru saskaņā ar aplēsēm, kas izstrādātas atbilstoši BAND 36. panta 8. punktam.

III sadaļa. Nobeiguma noteikumi un īstenošana

Attiecīgajām noregulējuma iestādēm ir jāīsteno šīs pamatnostādnes valstu noregulējuma praksē sešu mēnešu laikā pēc to publicēšanas.